

OB 10. LETNICI SLOVENSKEGA KLUBA ZA BERNŠKE PLANŠARŠKE PSE

»BERNSKI PLANŠARSKI PES – POSEBEN PES ZA POSEBNE LJUDI!«

Predstavitev Slovenskega kluba za bernske planšarske pse, ki deluje že polnih deset let, začenjamo z rekom prof. dr. Berndta Günterja, uveljavljenega nemškega poznavalca pasme, avtorja dragocenih knjig in izvrstnih fotografij o berncih

Kako smo nastali?

Skrbniki bernskih planšarskih psov smo se družili v Slovenskem klubu za velike pasme in molose (SKVPM), kjer smo konec devetdesetih let prejšnjega stoletja osnovali svojo sekcijo. Takrat so začeli nastajati prvi sezname psov in njihovih skrbnikov, vprašalniki so bili poslani na preko 400 naslovov, izkušeni vzreditelji so nam kazali pot. Sekcijo so vodili Alojz Lah, Janez Jančar, Vlado Smole in Mojca Sajovic, 23. novembra 1999 se jim je v iniciativnem odboru za ustanovitev lastnega pasemskega kluba pridružil še Rajko Rotner. Vzrokov za to odločitev je bilo več kot dovolj, saj je sekcija pred ustanovitvijo kluba štela že 90 članov. Priredili

smo nekaj odmevnih strokovnih predavanj (o standardu pasme, o prehrani BPP in o odpravljanju neželenega vedenja) in v letu 1998 obiskali specialno razstavo v švicarskem Langenthalu z dvojno aktivno udeležbo in 40-imi udeleženci ogleda. Na Kodeljevem v Ljubljani smo 25. aprila 1999 organizirali prvo samostojno specialno razstavo za bernce, ki se jo je udeležilo zavidljivo število - 81 psov, ki jih je ocenjeval sodnik g. Roth iz Nemčije. Članstvo v sekciji je pomenilo tudi popuste pri naših prvih pogodbenih partnerjih. V veliko zadovoljstvo in potrditev, da smo na pravi poti, nam je bilo sodelovanje takratnih vodilnih mož Kinološke zveze Miroslava Zidarja, Dominika Pleterška in mag. Blaža Kavčiča, »češnje na torto« pa je kot predsednik matičnega SKVPM dodal Štefan Šinko, ki je sodeloval tudi pri formiranju naše prve vzrejne komisije. Do ustanovne skupščine, ki je bila 29. januarja 2000 na Trojanah, je bil tako res

le še majcen korak. 39 ustanovnih članov kluba se je zavezalo pasmi, izvolilo svoje vodstvo in kot strokovnega vodjo imenovalo Rajka Rotnerja.

Med svoje usmeritve smo zapisali, da si želimo »enakopravnega članstva v Kinološki zvezi Slovenije, kar pomeni tudi zastopanje interesov članstva v krovni organizaciji. Ta še zdaleč ni zgledna, je pa edina, ki jo imamo in, če imamo prilo-

žnost vplivati na to, da bo kvalitetnejša in učinkovitejša, bomo to tudi storili.« Ta priložnost se nam je čez nekaj let tudi ponudila, saj so naši člani zasedli pomembna mesta v KZS, od predsednika in članice Komisije za strokovna vprašanja, predsednika Statutarne komisije, člana Disciplinske komisije, članice Komisije za prireditve do podpredsednice KZS, če naštejemo samo najvidnejša.

Berni naj gre v šolo

Ponosni smo, da nam je ves čas od nastanka našega kluba dalje ob strani stalo veliko število pravih ljudi, strokovnjakov na svojem področju, celo pionirjev. Med njimi zagotovo velja omeniti Martina Simončiča, ki se je izkazal ne le s strokovno podporo, pač pa tudi s prispevkom, brez katerega bi težko zmogli velik začeten finančni zalogaj. Verjetno je eden prvih inštruktorjev šolanja pri nas, ki je razumel, da je potrebno začeti šolanje in vzgojo psa s preučevanjem pasjega značaja, lastnega posameznika pasmi. Z udeležanjem te doktrine v praksi nas je z veliko mero znanja vodil skozi prva predavanja in tečaje. Še vedno je eden od ciljev kluba, da napoti svoje člane v tiste pasje šole, ki znajo rahločutnemu berncu pomagati razumeti svojega vodnika in slednjemu dati dovolj znanja, da postane življenje z bernijem užitek. Izpit B-BH za bernca ni prevelik zalogaj, nasprotno, kar nekaj predstavnikov pasme srečujemo v vrstah reševalcev, agilytašev in pri disciplinah Rally Obedience.

Sistematično delo bernskih zanesenjakov na področju vzreje

Število vzrediteljev se je počasi večalo in vse bolj jasno je bilo, da je potrebno napisati vzrejna pravila, ki bodo razmeroma mlado, a vse bolj priljubljeno pasmo na Slovenskem zaščitila tako v smislu zdravja kot tipičnosti naših bernijev. Predvsem smo pogrešali pravila, ki bodo veljala za vse vzreditelje v enaki meri. Dotedanja si je namreč lahko vsak tolmačil po svoje in prav to je bil razlog, da smo si želeli kakovostno sestavo pravil in vzrejne komisije. Prva pot do informacij je bila Veterinarska fakulteta, ki je imela še pred razmahom zasebnitstva na področju veterinarske medicine zagotovo največ podatkov o stanju dedno prenosljivih hib, ki našim psom lahko pomembno zmanjšajo kakovost življenja,

nenazadnje pa skrajšajo tudi življenjsko dobo samo. Po nasvetu prof. dr. Bojana Zorka smo se najprej odločili le za preverjanje kolčne displazije, z obveznim rentgenskim slikanjem komolčnih sklepov pa je bilo potrebno počakati še nekaj časa. Prof. Zorko nam je razložil, da bi si na škodo razvoja pasme preveč zožili vzrejno bazo. Kasneje, prav tako po njegovem nasvetu, smo v vzrejna pravila dodali še izločanje psov in psic s komolčno displazijo. Po petih letih uporabe vzrejnih pravil, ki so veljala za vse vzreditelje v državi, ki se ukvarjajo z vzrejo berncev, je prof. Zorko z veseljem povedal, da je odstotek kolčne displazije pri pasemskih psih manjši kar za tretjino.

Sreča, ki je na strani pogumnih, nam je bila mila tudi pri izbiri sodelavcev, ki so oblikovali

nova vzrejna pravila. Pri tem odgovornem delu smo prosili za pomoč našim kinološkim sodnikom za pasmo še dva strokovnjaka z Ministrstva za kmetijstvo, veterinarskega inšpektorja in pravnika, brez katerih bi bil pravilnik vse prej kot neoporečen. Potrditev o pravilnosti svojih določil smo poiskali še na Veterinarski fakulteti v Ljubljani, kjer nam je prof. dr. Milan Pogačnik, takratni dekan in kasnejši kmetijski minister, na široko odprl vrata. V celoti je pohvalil naša prizadevanja in dodal nekaj pripomb, ki so pomenile smernice za naše delo v naprej. Pravilnik smo prevedli tudi v angleški jezik in za mnenje zaprosili še matični klub v Švici. Ko smo prejeli tudi njihovo pozitivno oceno ter zahvalo za prizadevanja in skrb za pasmo, ki nam je bila zaupana, smo vedeli, da smo na pravi poti. Hitro rastoča populacija bernskih planšarskih psov je kot priljubljena pasma zelo ranljiva, kar se je z leti seveda tudi izkazalo.

Zelo ponosni smo tudi na dejstvo, da smo izbrali štiri vzrejno – tetovirne referente, od katerih so trije doktorji veterinarske medicine. Našo pasmo izjemno dobro poznajo, nekateri ne le svetujejo, dvakrat pregledajo leglo in ga tetovira-

jo, ampak tudi pomagajo pri porodih, mladičke cepijo in čipirajo. Ena od značilnosti naših vzrediteljev – članov kluba je tudi nesebična medsebojna pomoč, ki jo vedno dobi vsak, kadar jo potrebuje. Že od vsega začetka je kupcem naših mladičkov na voljo gradivo »Vodnik za nakup« in »Vodnik za nove lastnike«. Število razposlanih vodnikov presega nekaj sto izvodov, objava na spletu pa je naredila naše informacije še dostopnejše.

Sodelovanje s tujimi pasemskimi klubi za bernce

Že od naših prvih obiskov razstav matičnega pasemskega kluba v Švici – te so bile zagotovo najbolj množične in prava paša za oči in dušo – smo navezali prijateljske stike z vodstvom kluba in osebami, odgovornimi za vzrejo. Zanimivo je, da vzrejo berncev v Švici vodijo vzreditelji, ki niso sodniki, imajo pa zagotovo največ izkušenj s pasmo, največji interes za zdravo in tipično bernoško populacijo, posledično pa čutijo do pasme tudi odgovornost. V devetdesetih letih so Švicarji organizirali nekaj mednarodnih simpozijev z izredno pestro mednarodno udeležbo. Srečali smo udeležence iz 22-ih držav, celo iz ZDA, Kanade, Južne Afrike, Izraela... Vsem se je z leti izoblikoval enoten cilj in vitalno vprašanje: kako podaljšati življenjsko dobo te čudovite pasme? Mednarodni simpoziji so se v naslednjih letih odvijali po drugih evropskih državah, kamor so po večini na povabilo našega kluba potovali tudi naši predstavniki, vzreditelji in sodniki kot npr. Marija Kavčič in Rajko Rotner. Še posebej lepo je bilo videti prof. dr. Janoša Butinarja, direktorja Bolnice za živali Postojna, ki je 10. avgusta 2007 na simpoziju v Burgdorfu prejel nagrado sklada Alberta Vittoneja za prizadevanja pri izboljšanju zdravja naše pasme. Udeležba na simpozijih je pomenila tudi dragocena znanstva, izmenjavo informacij in možnost, da kadarkoli zaprosimo za nasvet ali pomoč ljudi, ki določena področja pri pasmi najbolj obvladajo. Na nekaterih simpozijih je bil pozorno sprejet govornik tudi Rajko Rotner, prvi in dolgoletni predsednik vzrejne komisije pri nas. Nepozabna so bila tudi srečanja z gospo Margret Bärtschi, avtorico znamenite

in vse bolj iskane knjige »Hunde sehen, züchten, erleben – das Buch vom Berner Sennenhund«. Gospa velja za starosto vzreje berncev v Švici. Zahvalila se je našemu klubu za uspešna prizadevanja pri razcvetu pasme v Sloveniji in pri ohranjanju njenega zdravja.

Znati več in uporabiti znanje v korist naših psov

Eden od pomembnejših ciljev, ki si ga je zastavil mladi klub na svojih začetkih, je bil zagotovo prirejanje strokovnih predavanj. Imeli smo veliko srečo, da nam je gostoljubje v svoji veliki predavalnici mnogokrat ponudilo podjetje Lek – Novartis, kjer smo imeli na voljo vso logistično podporo in kamor smo lahko povabili najuglednejše predavatelje. Naša vrata so bila in so še vedno odprta tudi za vse ostale skrbnike psov, ki jih naša predavanja zanimajo in ki iščejo v znanju možnost za izboljšanje sobivanja s svojim štirinožcem. Gostili smo strokovnjake za prehrano psov, kot je npr. mag. Peter Levstek, onkologa in kirurga prof. dr. Janoša Butinarja, ortopeda in kirurga prof. dr. Bojana Zorka, inštruktorico šolanja Karmen Zahariaš in še mnoge druge. Ob razmahu zdravilstva kot sopotnika humani medicini je bilo nekako samoumevno, da marsikdo želi pomagati tudi svojemu štirinožcu s katero od dopolnilnih metod zdravljenja. Veseli smo bili odziva doc.dr. Edvina Derviševića, dr. med. in homeopata, na naše vabilo. Zanimalo nas je tudi, kako posneti kakovostne fotografije naših lepotcev, zato smo povabili medse mojstra fotografije gospoda Oskarja Dolenca. Predavanja, ki jih prirejamo, so še vedno dobro obiskana. V sodelovanju z Veterinarsko ambulanto Buba iz Grosupljega nam je uspelo izvesti tudi preko 50 brezplačnih preventivnih veterinarskih pregledov z analizo krvi.

Razstave naj bodo priložnost za druženje

Čeprav skrbniki bernijev po duši niso ravno množični razstavljalci, se je strokovno vodstvo kluba zavedalo pomembnosti organiziranja razstav, pa tudi vzpodbujanja naših članov, da se razstav udeležujejo. Že od samega začetka smo organizirali t.i. »male šole razstavljanja« pod vodstvom Rajka Rotnerja. Izkušeni razstavljalci ves čas z veseljem posredujejo svoje izkušnje začetnikom, pri tem pa posegajo po najvišjih stopničkih na razstavah doma in v tujini. Najštevilčnejša konkurenca je praviloma na specialnih razstavah švicarskega kluba, kjer naš klub velikokrat prispeva nagrado za enega od najlepših. Razstava Euroberner 2010 v Celju je bila zadnja v nizu dosedanjih

osmih zaporednih klubskih razstav, ki jih organiziramo s posebnim veseljem. Naša klubska stojnica je vedno opremljena z informativnim gradivom in umetniškimi izdelki – slikami in poslikavami različnih uporabnih predmetov, delo Dragice Kaiser. Njej gre zahvala, da mnoge stene v slovenskih domovih, pa tudi v domovih bernskih ljudi v tujini, krasijo slike z bernci.

V bernski družbi je vedno najlepše

Prvi klubski piknik smo organizirali 10. junija 2000 v Šentvidu pri Stični. Udeležba preko 120 naših članov in prijateljev nas je opogumila in od tedaj sta spomladanski in jesenski piknik klubska tradicija. Vsakokrat se podamo v drug konec naše dežele, spoznavamo nove kraje in velikokrat preizkušamo potrpežljivost gostincev. Ampak vedno smo na koncu oboji zadovoljni. Iz želje po druženju se je porodila tudi ideja o prvomajskih počitnicah na morju, natančneje na Cresu, ki smo ga obiskali že osemkrat zapored. Okolica hotela Kimen vsako leto oživi v bernskih barvah, naši sprehodi in izleti po Cresu in Lošinju so privlačna zanimivost za turiste in predmet začudenja za domačine, še posebej, ko si zaželimo vožnje z ladjo. Naši berniji so navdušeni enako kot njihovi skrbniki. Vsako leto obiščemo nekaj istih krajev, seveda, saj nam vedno rečejo: »Pridite spet!« Na Cresu nikdar ne manjka naš klubski veterinar mag. Peter Levstek, ki nam vedno pripravi tudi zanimivo strokovno predavanje, hkrati pa prevzame skrb za zdravje naših pasjih izletnikov. V začetku decembra vsako leto zaključimo s tradicionalnim miklavževanjem.

Bernijev sklad

Bernci, še posebej mladiči, ne pristanejo vedno v pravih rokah in vedno, kadar naletimo na primere zapuščenih ali zlorabljenih psov naše pasme ne glede na poreklo, se lotimo dela. Včasih se zgodi, da se na klub obrnejo ljudje, ki jim berni preprosto postane odveč in vedno se potrudimo pomagati. Za take primere smo ustanovili »Bernijev sklad«, iz katerega se krijejo stroški kastracije/sterilizacije, za začasno namestitev zapuščenega psa pa poskrbimo člani sami. Prav zaradi žalostnih zgodb, ki smo jim sem in tja priča, skušamo osveščati vzreditelje o pomembnosti izbire novih lastnikov za mladiče, slednjim pa s kakovostno informacijo predstaviti pasmo čim bolj celovito. Samo tako so odločitve o nakupu mladiča lahko začetek prijetnega sobivanja in priprava na način življenja, ki se imenuje »imeti bernija«.

Člani včeraj, danes in jutri

Od začetnih nekaj deset je klub po šestih mesecih delovanja štel že 128 članov. Verjetno je posebnost naše prepričanje, da so dobrodošli tudi skrbniki berncev brez rodovnika, saj nas ti verjetno potrebujejo bolj kot tisti, ki so razjasnili dvome o poreklu svojega psa še pred nakupom. Njihov naslednji berti bo prav gotovo čistopasemski. Veseli nas tudi, da se lahko pohvalimo s kodeksom etike, ki obvezuje naše člane, še posebej vzreditelje, k spoštovanju visokih etičnih norm, zakonskih določil in nas razlikuje od drugih skrbnikov berncev. Današnjih 108 članov lahko uveljavlja članske ugodnosti pri 26-ih pogodbenih partnerjih po vsej državi, tri- do štirikrat letno pa dobi v svoj nabiralnik tudi klubsko glasilo Moj berti, ki neprekinjeno izhaja že enajsto leto. Naš naslednji veliki projekt pa je prenova spletnih strani, ki bodo – še bolj interaktivne – ponujale več vsebin in članskih ugodnosti.

Naj končam še z eno resnico, s katero se po dobrih šestnajstih letih prijateljevanja z bernci vse bolj strinjam: bernija si je potrebno zaslužiti!

Mojca Sajovic, predsednica Slovenskega kluba za bernske planšarske pse

